

Oponentský posudok pre inauguračné konanie
doc. ThDr. Marcela Mojzeša, PhD.
v odbore habilitačného a inauguračného konania: Katolícka teológia

- Inauguračný spis predložil: *Doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD.*, Gréckokatolícka teologická fakulta, Prešovskej univerzity v Prešove
- Posudok vypracoval: *Prof. Miklós Gyurkovics, PhD.*, St Athanasius Greek Catholic Theological Institute, Nyíregyháza, Maďarsko

V súlade s obsahovými náležitosťami určenými vyhláškou a akademickými zvyklosťami som v rámci vyššie uvedeného inauguračného konania vypracoval oponentský posudok nasledujúceho znenia:

- **K osobnosti navrhovaného a jeho pedagogickej činnosti**

Doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD. ukončil magisterské štúdium v študijnom odbore všeobecná katolícka teológia – učiteľstvo náboženskej výchovy a etickej výchovy na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v roku 1998. Akademické tituly ThDr. a PhD. v študijnom odbore *východné cirkevné vedy* (Facoltà delle Scienze Ecclesiastiche Orientali) získal na *fakulte východných cirkevných vied* na Pápežskom Východnom Inštitúte (Pontificio Istituto Orientale) v Ríme v roku 2003. Vedecko/umelecko-pedagogický titul doc., vedný/študijný odbor katolíckej teológie mu udelili na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove v roku 2012. V roku 2004 nastúpil na Katedru systematickej teológie Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove ako asistent, a od roku 2018 je docent na menovanej katedre.

Uchádzač je garantom dvoch študijných programov:

- Magisterského študijného programu katolícka teológia v odbore teológia, v rámci ktorého zodpovedá za rozvoj a zabezpečenie kvality štúdia.
- Bakalárskeho študijného programu učiteľstvo náboženskej výchovy v odbore učiteľstvo a pedagogické vedy, kde zároveň pôsobí ako garant profilačných predmetov.

V oboch programoch zohráva kľúčovú úlohu nielen ako garant, ale aj ako pedagóg profilujúcich disciplín v oblasti liturgickej a spirituálnej teológie.

V rámci svojej pedagogickej činnosti vyučoval predmety úzko súvisiace s liturgikou a spiritualitou, medzi ktoré patrili: spiritualita kresťanského východu, sústredenie zo spirituality, liturgická teológia, liturgická prax, cirkevnoslovanský jazyk, lektúra textov východných otcov, vnútorná formácia človeka a liturgická teológia pre doktorandov. Jeho vysoká miera odbornej pripravenosti v oblasti vyučovaných predmetov a dôkladné bádanie vo východnej teológii sú v plnom súlade s vedecko-výskumným i kňazským poslaním uchádzača. O synergickom prepojení týchto oblastí svedčia jeho fundované vedecké publikácie a kvalitne spracované univerzitné skriptá. Osobitý výskumný habitus sa výrazne prejavuje aj v aktívnej účasti na domácich a medzinárodných vedeckých projektoch, pričom ho charakterizuje jasná osobná angažovanosť a snaha prenášať nadobudnuté poznatky mimo hraníc akademickej

obce v prospech celej slovenskej spoločnosti. Uchádzač patrí medzi popredných predstaviteľov gréckokatolíckej liturgickej a spirituálnej teológie. Vďaka dlhoročnému pôsobeniu vo vedecko-výskumnom i pedagogickom prostredí, ako aj intenzívnej autorskej činnosti, si vybudoval stabilnú pozíciu rešpektovaného odborníka tak v rámci Slovenska, ako aj v medzinárodnom akademickom kontexte.

- **Vedecká a publikačná činnosť**

O vysokej vedeckej výkonnosti svedčí skutočnosť, že z celkového počtu 111 vedeckých publikácií je autorom 7 monografií. Okrem talianskej monografie, ktorá nesie titul *// movimento liturgico nelle chiese bizantine* (Rím 2005), obohatil odbornú literatúru venovanú východnej teológii aj o ďalších 34 vedeckých štúdií v cudzích jazykoch, predovšetkým v taliančine a angličtine. Celkový počet 93 citácií a ohlasov na vedecké práce uchádzača predstavuje výrazný ukazovateľ vedeckého dosahu a odborného uznania jeho výstupov. Zvlášť významné je, že až 47 z týchto citácií pochádza zo zahraničných zdrojov. Inaugurancové výskumné aktivity sú primárne zamerané na liturgické a spirituálne pramene východnej teológie, pričom ich cieľavedome spracúva v kontexte súčasnej žitej gréckokatolíckej identity. Táto interdisciplinárna orientácia si vyžaduje hlboké ponorenie nielen do kresťanskej literatúry a liturgických textov prvých storočí, ale zároveň aj do súčasného diskurzu medzinárodnej východnej teológie. Zo súhrnu jeho vedeckej činnosti prirodzene vystupuje osobitné poslanie: zakomponovať poznatky z kresťanskej tradície do reflexie a formovania dnešnej gréckokatolíckej teológie. Vďaka tomu jeho publikácie a akademické prednášky významne prispievajú k formovaniu duchovného života gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

- **Zahraničné renomé**

Širokospektrálnu medzinárodnú vedeckú činnosť inauguranta dokladá skutočnosť, že štyrikrát inicioval a zorganizoval medzinárodnú vedeckú konferenčnú sériu *Ad fontes liturgicos* (v rokoch 2012, 2015, 2019 a 2023), ktorá sústredila výskumníkov z viacerých krajín. Okrem toho pôsobil ako zodpovedný riešiteľ zahraničného projektu č. 04/2016/797/2016 s názvom *Reflexia nad životom a dielom Pavla Florenského* (1882 – 1937) pri príležitosti 80. výročia jeho smrti (doba riešenia: 2016 – 2018) a v rokoch 2020 – 2021 riešil ďalší úspešný zahraničný projekt č. ZP/01/2020/DE/ s názvom *In Honorem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Thomae Špidlíka* (Na počesť kardinála Svätej rímskej cirkvi Tomáša Špidlíka). Medzinárodné publikácie, ktoré vznikli na základe uvedených vedeckých podujatí, ako aj ich početné citácie, posilňujú vedecký habitus inauguranta aj za hranicami Slovenskej republiky. Významný ohlas si získali aj jeho prednášky a vedecké publikácie v zahraničí, ktoré prispievajú k jeho odbornému profilu ako rešpektovanej osobnosti v oblasti gréckokatolíckej teológie v medzinárodnom kontexte. Osobitnú pozornosť si zaslúži jeho redakčná činnosť v medzinárodnom recenzovanom časopise *The Eastern Theological Journal*, ktorý je uznávaný talianskou národnou agentúrou pre hodnotenie univerzít a výskumných inštitúcií (ANVUR). Prostredníctvom tejto aktivity

udržiava rozsiahle kontakty s odborníkmi z oblasti východnej teológie na medzinárodnej úrovni, čím prispieva k prehĺbovaniu odborného diskurzu v tejto oblasti.

- **Vedecko-pedagogická činnosť**

Vedecká škola uchádzača je reprezentovaná dvoma absolventmi doktorandského štúdia, ktorí úspešne zavŕšili svoju vedecko-výskumnú prípravu pod jeho vedením. V súčasnosti zároveň zabezpečuje odborné vedenie piatich doktorandov. Popri tejto činnosti sa výrazne angažoval aj na nižších stupňoch vysokoškolského vzdelávania, o čom svedčí skutočnosť, že viedol celkovo 79 úspešne obhájených záverečných prác na bakalárskom a magisterskom stupni štúdia. Výsledkom tejto vedeckej angažovanosti sú tematicky zamerané kolokviá, ktoré uchádzač inicioval v rámci projektov „Dom liturgie a spirituality“ a „Katedrové tematické kolokviá“. Tieto akademické podujatia sa vyznačujú vysokou odbornou úrovňou a aktívne podporujú interdisciplinárny dialóg, ako aj intenzívnu interakciu medzi univerzitnými výskumníkmi a študentmi. Vedecká tvorba študentov vedených uchádzačom jasne odráža jeho charakteristický dôraz na precízne skúmanie teoretických základov a metodologickú hĺbku. Zároveň sa v nej odráža interdisciplinárna otvorenosť, ktorá umožňuje v rámci gréckokatolíckej teológie nachádzať tvorivé prepojenia medzi starokresťanskou tradíciou a súčasnými vedeckými diskurzmi. Tento prístup výrazne obohacuje vedecko-pedagogické prostredie a posilňuje relevantnosť východného kresťanského myslenia v kontexte dnešnej akademickej reflexie.

- **Ku kvantitatívnym kritériám Prešovskej univerzity**

Kvantifikácia dotknutého kritéria na získanie titulu profesor podľa *Kritérií na vyhodnotenie splnenia podmienok schválených Vedeckou radou Prešovskej univerzity v Prešove 25. júna 2024* je splnená.

- **Záver**

Týmto posudkom potvrdzujem, že na základe predloženého inauguračného spisu, ako aj na osobnom poznaní doterajšej činnosti konštatujem, že uchádzač spĺňa kritériá podmienok na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor schválené Vedeckou radou Prešovskej univerzity v Prešove dňa 25. júna 2024. Odporúčam, aby po úspešnom inauguračnom konaní bol *doc. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD.* vymenovaný za profesora v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Katolícka teológia v zmysle § 76 Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s Vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246/2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor.

V Nyíregyháze dňa 17. 06. 2025.

Prof. Miklós Gyurkovics, PhD.